

TAČKA II

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET – NIKŠIĆ

VIJEĆU FILOZOFSKOG FAKULTETA

Odlukom Vijeća Filozofskog fakulteta, br. 01-2995 od 25.11.2022. godine, imenovana je Komisija za ocjenu master rada, pod nazivom „Primjena računara u nastavi matematike u četvrtom razredu“, kandidatkinje Marine Knežević.

U skladu sa članom 29, stav 1, Pravila studiranja na postdiplomskim studijama, Komisija podnosi sledeći

IZVJEŠTAJ

Marina Knežević, studentkinja master studija Studijskog programa za obrazovanje učitelja na Filozofskom fakultetu u Nikšiću, uradila je master rad na temu *Primjena računara u nastavi matematike u četvrtom razredu*.

Tema ovog rada je odobrena 25.11.2022. godine na sjednici Nastavno-naučnog vijeća Filozofskog fakulteta i odabrana je komisija za njegovu ocjenu, u sastavu: prof. dr Veselin Mićanović, Filozofski fakultet – Nikšić, prof. dr Marijan Marković, Filozofski fakultet – Nikšić, prof. dr Nada Šakotić, Filozofski fakultet Nikšić.

Master rad kandidatkinje Marine Knežević *Primjena računara u nastavi matematike u četvrtom razredu* napisan je na 77 strana. Rad je struktuiran u dvije komplementarne cjeline (teorijski i istraživački dio sa analizom rezultata). Nakon uvodnih razmatranja, teorijski dio rada je prezentovan u pet tematskih cjelina i to: Potreba i značaj primjene računara u nastavi matematike u četvrtom razredu, Informaciona pismenost kao dio savremene nastave, Karakteristike organizacije nastave matematike uz pomoć računara u četvrtom razredu, Korišćenje računara u planiranju nastave matematike u četvrtom razredu i Primjena računara u kontekstu motivacije učenika za usvajanje nastavnih sadržaja iz matematike u četvrtom razredu. U sklopu druge strukturne cjeline, koja se odnosi na istraživački dio rada, detaljno i precizno je predstavljen metodološki okvir istraživanja, a zatim su tekstualno, tabelarno i grafički prikazani rezultati istraživanja.

U uvodnom dijelu rada, kandidatkinja Marina Knežević ističe važnost primjene računara u nastavi i njihov uticaj na motivaciju i uspjeh učenika. Značaj računara ogleda se u tome što čini nastavu dinamičnijom, a učenika aktivnijim i samostalnijim u radu. Korišćenje računara u nastavi omogućava da se nastavni sadržaji prilagode učenicima i različitim nivoima njihovog znanja te se na taj način mogu prevazići nedostaci tradicionalne nastave.

Kandidatkinja Knežević u daljem radu govori o potrebi i značaju primjene računara u nastavi matematike u četvrtom razredu. Savremenu nastavu karakteriše upotreba raznovrsnih sredstava, primjena mnogobrojnih oblika rada i metoda što omogućava da se ista svakodnevno unaprijedi i usavršava. Učenje uz primjenu računara igra važnu ulogu kada su u pitanju aktivnosti učenika i angažovanje složenijih misaonih operacija. Pored pomenutih prednosti, govori se i o nekim didaktičkim prednostima nastave matematike uz pomoć računara: učenici ispoljavaju pozitivan stav kada je riječ o učenju pomoću računara, aktivniji su i motivisaniji. Računar pomaže nastavniku kada je riječ o upravljanju nastavnim procesom.

U drugoj tematskoj cjelini kandidatkinja Marina Knežević govori o informacionoj pismenosti kao dijelu savremene nastave. Informaciona pismenost je skup sposobnosti koje zahtijevaju od učitelja da prepoznaju kada su informacije potrebne i da imaju sposobnost da ih procijene i efikasno koriste. Učenje 21. vijeka nije samo ažuriranje tradicionalnog obrazovanja, to je fundamentalna promjena u načinu na koji razmišljamo i pripremamo učenike za njihovu budućnost. Akcenat se stavlja na to da učenici razvijaju kritičko mišljenje, kreativnost, saradnju i komunikaciju. Još od kada se pojavio računar naglasak je bio na tome kako se može koristiti za poboljšanje učenja. U nastavi matematike računar omogućava pristup visokokvalitetom učenju. Za razliku od tradicionalne nastave matematike, u kojoj su učenici često pasivni primaoci informacija, u savremenoj nastavi, uz pomoć računara, učenici imaju više mogućnosti da uče u skladu sa svojim sposobnostima.

U trećoj cjelini kandidatkinja Marina Knežević navodi karakteristike organizacije nastave matematike uz pomoć računara u četvrtom razredu. Računari danas predstavljaju sastavni dio obrazovanja. Da bi se iskoristile mnogobrojne mogućnosti računara treba obučiti nastavnike da ih efikasno primjenjuju. Uloga nastavnika ne ogleda se samo u tome da prezentuju sadržaje već da pronalaze načine kako bi motivisali učenike na učenje i istraživanje.

U četvrtoj cjelini teorijskog dijela, kandidatkinja govori o korišćenju računara u planiranju nastave matematike u četvrtom razredu. Tradicionalna nastava matematike nije uspjela da

odgovori na sve potrebe učenika vezane za proces učenja. Učenik nije imao dovoljno mogućnosti za samostalne aktivnosti, zbog dominantne primjene frontalnog oblika rada. Bez upotrebe računara, kao savremenog didaktičkog sredstva, nastava matematike u četvrtom razredu osnovne škole i dalje bi imala obilježja tradicionalne nastave. Programi koji se mogu koristiti u nastavi matematike i koji mogu uticati na angažovanje učenika su: Geogebra, Microsoft Power Point, WorldWall (edukativne igre). Za svaki od navedenih programa prikazani su primjeri iz prakse.

U petoj cjelini, kandidatkinja ističe važnost primjene računara u kontekstu motivacije učenika za usvajanje nastavnih sadržaja iz matematike u četvrtom razredu. Djeca pokazuju poseban stepen interesovanja i motivacije kada je riječ o učenju uz pomoć računara. Učenici su raznim igricama, programima i aplikacijama podstaknuti i motivisani na to da istražuju nove sadržaje, pa ih često na spontan način i usvajaju.

U drugom poglavlju rada Marina Knežević prikazuje dosadašnja istraživanja kojima su istaknute vrijednosti i značaj primjene računara u nastavi matematike u četvrtom razredu. Zatim, definiše pojam, predmet, cilj, zadatke i hipoteze istraživanja. Takođe određuje i metode, tehnike i instrumente, populaciju i uzorak istraživanja, preliminarno istraživanje, organizaciju i tok istraživanja i statističku obradu podataka.

Istraživački cilj, Marina Knežević, definiše na sledeći način: Ispititati mišljenja i stavove učitelja prema primjeni računara u nastavi matematike i nivoa njihove zastupljenosti u realizaciji nastave matematike u IV razredu osnovne škole.

Odgovor na postavljeni cilj, kandidatkinja Knežević dobija pomoću pet pomoćnih hipoteza istraživanja.

Za prikupljanje podataka o stavovima učitelja o primjeni računara u nastavi matematike i nivoa njihove zastupljenosti, kandidatkinja je koristila anketni upitnik koji se sastojao od opšteg dijela i posebnog dijela sa 12 pitanja vezanih za temu i postavljenih pet hipoteza. Istraživanje je realizovano na uzorku od 180 učitelja koji izvode vaspitno-obrazovni rad u osnovnim školama.

Analizirajući odgovore dobijene od 180 učitelja na upitnik koji se bavi temom *Primjene računara u nastavi matematike u četvrtom razredu osnovne škole*, kandidatkinja Knežević je primijetila da ispitanici imaju pozitivan stav prema primjeni računara u nastavi matematike, ali i da isti ne koriste u velikoj mjeri. Ono što je posebno značajno jeste da učitelji iskazuju spremnost za stručnim usavršavanjem, odnosno za unapređivanjem svojih profesionalnih kompetencija u kontekstu primjene računara u nastavi matematike.

Na bazi dobijenih odgovora, sumiranih i analiziranih rezultata prikupljenih anketnim upitnikom, kandidatkinja Marina Knežević završava svoj rad zaključkom. Tehnologija je reformisala način na koji učimo, nudeći obilje mogućnosti za učenike svih uzrasta. Računari mogu da pruže učenicima efikasniji pristup informacijama, olakšaju saradnju i omoguće personalizovanije iskustvo učenja. Doprinos računara ogleda se u podsticaju učitelja, ali i učenika da kreiraju kreativno okruženje za učenje, kao i podsticanju slobode učitelja kada je riječ o izboru ICT resursa koje će koristiti u svom radu kao i povećanju mogućnosti da kvalitetno prezentuju izabrane i date nastavne sadržaje, ali i povećanju motivacije učenika za učenje u skladu sa ličnim predispozicijama.

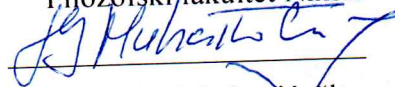
Kandidatkinja Marina Knežević je u svom master radu uspješno obradila temu *Primjena računara u nastavi matematike u četvrtom razredu*. Komisija konstatuje da master rad kandidatkinje Marine Knežević, na temu *Primjena računara u nastavi matematike u četvrtom razredu*, ispunjava normative koji važe za master teze, te stoga predlaže Nastavno-naučnom vijeću Filozofskog fakulteta Univerziteta Crne Gore da odobri usmenu odbranu ovog rada.

Nikšić, 04.12.2023. god.

Komisija u sastavu:

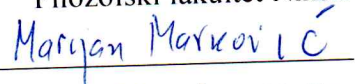
Prof. dr Veselin Mićanović, mentor

Filozofski fakultet Nikšić

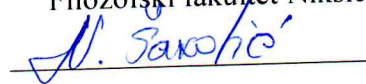
Prof. dr Marijan Marković, član

Filozofski fakultet Nikšić

Prof. dr Nada Šakotić, član

Filozofski fakultet Nikšić

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIMJENO: 11. 12. 2023.			
ORG. JED.	BR. JED.	PRILOG	VRJEDNOST
01	4373		

PREDLOG ODLUKE – Tačka 2/1

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici 12. 12. 2023. godine donijelo

O D L U K U

I

Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu master rada **Primjena računara u nastavi matematike u četvrtom razredu** Marine Knežević, studentkinje integrisanih akademskih studija Studijskog programa za obrazovanje učitelja na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz Zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET

VIJEĆU FILOZOFSKOG FAKULTETA

Odlukom Vijeća Filozofskog fakulteta br.01-238 od 31. 01. 2023. godine, imenovana je Komisija za ocjenu master rada *Uzroci i posljedice sekularizacije u djelu Čarlsa Tejlora* kandidata Gojka Perovića (br. indeksa 9/21), Studijski program za filozofiju, u sljedećem sastavu: prof. dr Boris Brajović, prof. dr Drago Perović i prof. dr Dušan Krcunović. Komisija Vijeću podnosi Izvještaj o ocjeni master rada.

IZVJEŠTAJ O OCJENI MASTER RADA

Master rad kandidata Gojka Perovića, naslovljen *Uzroci i posljedice sekularizacije u djelu Čarlsa Tejlora*, napisan je na sto sedam strana. Pored osnovnih informacija o kandidatu, sažetka sa ključnim riječima na srpskom i engleskom jeziku, kao i sadržaja, rad je strukturisan kroz sljedeće cjeline: „Uvod“, četiri poglavlja u kojima se razrađuje tema („Počeci sekularizacije“, „Analiza istorijskog procesa sekularizacije“, „Posljedice sekularizacije“ i „Teorije sekularizacije u polemičkom kontekstu shvatanja modernosti“), „Zaključak“ i spisak literature.

Kratak prikaz rada

U uvodnom dijelu autor rada ističe u čemu je originalnost Tejlorove teorije sekularizacije pa nalazi načina i razloga da njegove pretpostavke reverzibilnosti ovog istorijskog fenomena poveže sa osnovnim postavkama biblijskog gledanja na taj fenomen. Pored toga, uvodni dio rada je poslužio kao prostor da se u osnovnim napomenama ukaže na glavne pojmove Tejlorove teorije sekularizacije: ostvarenje životne punoće; imanentni okvir; samodovoljni humanizam... Na kraju uvoda Perović nam nagovještava i mogući ishod ovakvog promišljanja, kroz napomenu da Tejlor sekularizaciju ne vidi kao proces odumiranja religioznosti u čovječanstvu, već kao jedno od njenih preoblikovanja, koji su na neki način upisani u prirodu religioznog.

Prvo poglavlje rada koje govori o počecima sekularizma, i premda osvjetljava jedan istorijski momenat razmeđa dvije epohe, on nam više fenomenološki i formalno-antropološki nego istorijski približava razliku između dva stanja svijesti, dva različita pogleda na svijet i stvarnost oko nas. Prvi je onaj srednjovjekovni, koga će Tejlor imenovati „začaranim“, a drugi, koji se razvija nasuprot ovom prvom, iako upravo iz njega proizilazi, jeste „raščarano“ shvatanje stvarnosti, shodno pojmu Entzauberung kojeg je inaugurisao Maks Veber. Zato se, u ovom poglavlju, posebno prikazuje postupak „raščaravanja“ različitih segmenata naše percepcije zbilje u kojoj smo situirani: prirode, istorije i društva. Za ovim slijedi drugo poglavlje koje nam daje detaljnu analizu onoga što možemo nazvati istorijom procesa sekularizacije. To je filozofska retrospektiva i istorijska pripovjetka o smjenama najrazličitijih zbivanja na tlu Evrope, kroz dugi period Novog vijeka, i njihovim posljedicama na razvoj duha modernog čovjeka. Naravno, sa izrazitim naglaskom na uticaj koje su te promjene izvršile na religijsku svijest. Takva istorijska analiza predstavlja okosnicu glavnog Tejlorovog djela *Doba sekularizacije*, pa nam Perović ovdje pruža njenu narativnu deskripciju, ukazujući, uz sve to, i na druge autore i djela koji, ili dopunjuju ili dodatno osvjetljavaju trag Tejlorove istorijske rekonstrukcije razvoja sekularne misli. Sve ovo pratimo kroz manje odjeljke drugog poglavlja

kosi su tematski raspoređeni od „Razmeđe srednjeg i novog vijeka“, preko „Razvoja modernosti“, do „Naše savremenosti“ (ili „Uspona moderniteta“).

Treće poglavlje rada kandidata Perovića bavi se posljedicama sekularizacionog procesa, i ono se, većim dijelom tiče sadržaja druge Tejlorove knjige *Bolesti modernog doba*. Nakon analize „zaborava transcendentnog“ unutar „imanentnog okvira“, Tejlor nudi ubjedljivu deskripciju nama savremene „kulture egoizma“ ili „kulture autentičnosti“, a sve to autor master rada povezuje sa filozofskim pogledom na moderni svijet filozofa Hane Arent koga ona doživljava kao „otuđenje“ savremenog čovjeka i od Boga i od svijeta u kom živi. Ovo treće poglavlje daje nam i treću istaknutu posljedicu procesa sekularizacije, a to je stanje „religije danas“. Sljedujući Tejlorovim pokušajima da to stanje definiše, Perović nam govori o „religiji bez pripadnosti“; o „minimalnoj religiji“, ali i o prednostima koje je sekularizacija donijela samom religioznom duhu čovječanstva. I ovdje se ukazuje na misli onih savremenih autora koji dijelom ili u potpunosti dijele ovakva Tejlorova viđenja.

Konačno, razradu svoje teme kandidat završava ukazivanjem na bitne pravce savremenih teorija sekularizacije, koje se očigledno razlikuju po tome koliko različito njihovi autori doživljavaju samu pojavu modernosti, koja je okrilje i pretpostavka same sekularizacije. U zavisnosti od poimanja svjetske istorije, i vrednovanja promjena koje unutar nje donosi modernitet, različiti autori grade svoje, međusobno nesaglasne teorije sekularizacije. U prvom dijelu ovog poglavlja Perović prikazuje srodnost i slične ishode dvije sasvim nezavisne (po nestanku i motivu) filozofije sekularnog: Tejlor i Habermasa. Slijedi osvrt na one filozofske pravce koji su potpuno suprotstavljeni Tejlorovim shvatanjima, a opet svaka iz svojih razloga: Levit i Blumenberg. Karl Levit kao predstavnik onog anti-istorijskog viđenja koje, u suštini, ne vidi ništa novo ni u jednoj epohi ljudskog trajanja, pa samim tim ni u modernizmu, ni u sekularizaciji. Naprotiv, za njega sekularizacija može biti samo religioznost preobučena u posvjetovnjačene forme. Na drugoj strani Blumenberg je tipični predstavnik onog promišljanja koje u modernosti vidi jedinu pravu novost cijele nama poznate istorije, pa je sekularizacija, za njega, prilika za istinsko čovjekovo oslobođenje od raličitih iluzija i dualiteta iz prošlosti. I na kraju ovog četvrtog poglavlja autor master rada nas ponovo vraća Tejloru i njegovom apologetskom odnosu prema religiji, koji otvara perspektive njenog opstanka i razvoja i u budućem, post-sekularnom dobu.

Zaključak Perovićevog rada nudi nam podsjećanje na bitne pravce Tejlorovog promišljanja. Najprije to je konstatacija da je traganje za punoćom života, nešto vječito i neuništivo, gotovo kao antropološka konstanta, čime se sugerije da Tejlor pokušava da se oslobodi od pristupa fenomenu sekularizacije sa (samosvjesnog) apologetskog stanovišta naklonjenog hrišćanskom pogledu na svijet. Tu je istaknuta i Tejlorova vizija imenencije (nekadašnje pretpostvake sekularizacije) kao otvorenog okvira za još uvijek mogući „skok u vjeru“, a nakon toga daje se prikaz sekularizacije kao prilike da se oslobodi, rastereti i sačuva autentična crkvenost. I ovaj zaključak i čitav master rad završavaju se Tejlorovim vizijama mogućnosti budućeg razvoja religioznosti, koje autor rada slikovito naziva „proročanstvima“, a na samom kraju iznosi se i kraći niz kritika na račun onoga što možemo pročitati u vezi sekularizacije, u djelu Čarlsa Tejlora.

Bibliografija ovog master rada sastoji se od četrdeset referenci i, pored primarne literature, to jest, dva pomenuta djela Čarlsa Tejlora, uključuje relevantne teorijske izvore iz filozofije, sociologije i teologije.

Ciljevi i istraživačka pitanja

Primarni cilj ovog master rada je ukazivanje na posebnost Tejlorove filozofije sekularizma u odnosu na one ustaljene i tradicionalne teorije, a samim tim i na činjeničnu i logičku utemeljenost njegovog osnovnog stava da proces sekularizacije donosi tek jednu mijenu

(prolaznu fazu; promjenu oblika) u procesu razvoja i trajanja religioznog svjetonazora i vjerskog ubjeđenja u čovječanstvu, a ne nikako trajno odumiranje religioznosti, ili konačne „smrt Boga“ kako to definišu drugi teoretičari ovog fenomena. U tom smislu je jedan od ciljeva rada bio i preispitivanje tih teorija koje Tejlor zove „sažetim“ (a smatra ih površnim i nedosljednim) pričama. Posredni cilj u konačnom osvjetljavanju Tejlorovih namjera i njihovom približavanju ovdašnjem čitaocu, jeste i povezivanje ključnih teza ovog kanadskog filozofa sa dometima savremene teološke misli, kako kod rimokatoličkih tako i kod pravoslavnih teologa. Otuda su temeljna istraživačka pitanja ovog rada: da li je novovjekovni proces sekularizacije konačan i nepovratan ili ima svoje nastavke i obrnute procese u vremenu pred nama? Iz ovoga se rađaju i još neka važna pitanja. Da li je povremeno obeskorjenjivanje (napuštanje tradicionalnih formi duhovnosti i individualizacija vjere) upisano u prirodu religioznog, ili je to fenomen koji poništava religioznost? Da li nas proces sekularizacije dovodi do progressa čovječanstva, ili već sada nesumnjivo primjećujemo njegove dekadentne posljedice?

Metode primijenjene u istraživanju

Kako bi odgovorio na upravo navedena pitanja i problemske postavke, kandidat Perović u ovom master radu koristi različite filozofske metode, oslanjajući se na različitu literaturu o sekularizaciji i brojne filozofske, sociološke, politikološke i bogoslovske studije koje se bave ovom problematikom.

Najprije, takva situacija je nametnula potrebu da autor rada koristi komparativnu metodu koja ističe sličnosti i razlike između nekoliko teorijskih modela sekularizacije koji su se profilisali u posljednjih sto godina. Za praćenje istorijskog razvoja zapadne kulture od sakralne do sekularne, kao i za izlaganje predteorijske strukture čovjekovog moralno-duhovnog života i čovjekovog života u „imanentnom poretku“, primijenjen je deskriptivno-analitički metod.

S obzirom da Tejlorov stil pisanja predstavljala kombinacija istorijske analize, šarenilikog pripovijedanja i opisa određenih pojmova, u ovom radu je izvršena sistematizacija i kategorizacija svih bitnih teza njegovog rada. Njegov opširni prikaz istorijskog procesa u *Dobu sekularizacije* ovdje je redukovan i označen tematskim podnaslovima što je povećalo stepen preglednosti.

Rezultati i naučni doprinos

Master rad pod naslovom *Uzroci i posljedice sekularizacije u djelu Čarlsa Tejlora* predstavlja studiozan i teorijski utemeljen doprinos studijama filozofije, ali i interdisciplinarnim proučavanjima tema sekularnog uređenja političkog društva, javnog prostora, kao i odnosa teološke misli prema fenomenu sekularnog. On analitički i sistematično pruža uvid u razvoj sekularizacije, a sljedujući Tejlorovom putokazu nalazi njegove uzroke i povode unutar teološke misli zapadnoevropskog hrišćanstva. Istovremeno, naslanjajući se na Tejlorove sugestije, ovaj rad nam ukazuje na one postavke teološke misli (kako pravoslavne tako i rimokatoličke) koje prepoznaju desakralizaciju zajednice i svijeta kao očekivane i podrazumijevane procese unutar religioznog iskustva. Kao što, na drugoj strani, i samu sekularizaciju tumači kao nesvakidašnje traganje za „punoćom života“ kao formalno-antropološkoj teoremi. Sve to predstavlja vrlo ubjedljivu tezu o duhovnom životu unutar modernosti kao prolaznoj fazi u traganju za dubljim smislom, i o sekularnom kao naličju, jednog te istog lica sakralnosti.

Ovaj rad je potvrdio preliminarnog ili polaznog stava da religijskaslika svijeta stoji na

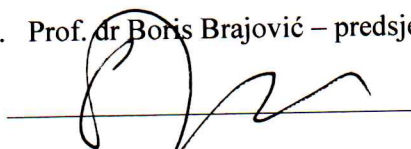
oba kraja „vektora sekularizacije“, tj. da hrišćanstvo omogućava proces sekularizacije, čija intencija i čije razumijevanje nije moguće izvan vizure samog hrišćanstva koje sekularizacija ne može htjeti da sasvim eliminiše kao legitimnu opciju, a da na paradoksalan način ne ukine i samu sebe. Sekularizacija sadrži u sebi religioznu intenciju, baš kao što i hrišćanstvo sadrži u sebi onu „nereligioznu“ intenciju ka sopstvenoj sekularizaciji. Ovaj paradoksalan odnos između sekularne i sakralne, imanentne i transcendentne dimenzije čovjeka i čovjekovog društvenog i prirodnog svijeta, nema samo deskriptivni, već i normativni značaj, što ukazuje na potrebu implementacije Tejlorovih uvida u multikulturnim društvima kojima je potrebno načelo jedinstva u kulturi i obrazovanju.

Zaključak

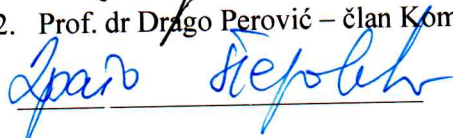
Na osnovu svega navedenog, Komisija je ocijenila da je ovaj master rad temeljno istražio, analizirao i veoma skladno organizovao obrađenu temu, zbog čega predlaže Vijeću Filozofskog fakulteta da prihvati izvještaj i odobri Gojku Peroviću javnu odbranu master teze: *Uzroci i posljedice sekularizacije u djelu Čarlsa Tejlora*.

KOMISIJA

1. Prof. dr Boris Brajović – predsjednik Komisije

2. Prof. dr Drago Perović – član Komisije

3. Prof. dr Dušan Krunović – mentor

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIMLJENO: 11. 12. 2023.			
ORG. JED.	RED.	PRILOG	REDNOST
01	4385		

PREDLOG ODLUKE – Tačka 2/2

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici 12. 12. 2023. godine donijelo

O D L U K U

I

Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu master rada **Uzroci i posljedice sekularizacije u djelu Čarlsa Tejlora** Gojka Perovića, studenta akademskih postdiplomskih studija Studijskog programa za filozofiju na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz Zapisnik sa Vijeća Fakulteta
- a/a

Prof. dr Tatjana Novović

UNIVERZITET CRNE GORE

FILOZOFSKI FAKULTET

VIJEĆU

Odlukom Vijeća Filozofskog fakulteta, br.01-41 od 12.01.2022. godine, imenovana je Komisija za ocjenu master rada, pod naslovom ***Organizacija rada sa djecom sa intelektualnim smetnjama u prvom ciklusu osnovne škole***, kandidatkinje **Katarine Nikčević**. U skladu sa članom 29, stav 1 Pravila studiranja na postdiplomskim studijama, Komisija podnosi sledeći

IZVJEŠTAJ

O MASTER RADU

KRATKI PRIKAZ RADA

Master rad kandidatkinje Katarine Nikčević, ***Organizacija rada sa djecom sa intelektualnim smetnjama u prvom ciklusu osnovne škole***, napisan je na 97 strana, u Times New Roman fontu, prored 1,5. Rad je struktuiran u četiri tematske cjeline. U okviru prve tematske cjeline *Teorijske osnove istraživanja* detaljno je operacionalizovan koncept: Definicija intelektualnih smetnji, Klasifikacija intelektualnih smetnji i Organizacije rada sa djecom sa intelektualnim smetnjama. *Primjeri iz prakse* sadrži: Primjer IROP-a, Primjeri prilagođavanja nastave i provjere postignuća i Primjeri pripremljenog radnog materijala. *Metodološki pristup*, ima razrađen koncept: Problem i predmet istraživanja, Cilj i zadaci istraživanja, Istraživačke hipoteze, Metode, tehnike i instrumenti istraživanja, Uzorak ispitanika i IV poglavlje *Interpretacija rezultata istraživanja*. Nakon objedinjavanja teorijskog i metodološkog dijela rada kandidatkinja Nikčević je opsežno analizirala empirijsku evidenciju u okviru ovog poglavlja, pod nazivom, Zaključak.

Kandidatkinja Katarina Nikčević, je svoju teorijsku elaboraciju fokusirane problematike utemeljila u brojnim relevantnim izvorima i publikacijama (ukupno 56 jedinica). Na

kraju su prilozi, odnosno instrumenti, funkcionalno operacionalizovani i primijenjeni u ovom istraživanju.

U teorijskom dijelu rada kandidatkinja Nikčević, navodi da Američka asocijacija za mentalnu ometenost (AAMO, 1992) definiše mentalnu ometenost kao ometenost koja se odnosi na bitna ograničenja u trenutnom funkcionisanju, karakteristično je značajnim ispodprosječnim intelektualnim funkcionisanjem, koje je istovremeno povezano sa ograničenjima na dva ili više područja adaptivnog ponašanja: komunikacija, briga o sebi, život u kući, socijalne vještine, korišćenje socijalne zajednice, samousmjerenje, zdravlje i sigurnost, funkcionalna znanja, slobodno vrijeme i rad, mentalna ometenost se javlja prije 18-e godine (Šakotić, 2016). Glavne karakteristike intelektualnih smetnji uključuju: Osobe sa intelektualnim smetnjama generalno pokazuju niži koeficijent inteligencije (IQ) u odnosu na prosječnu populaciju. To može uticati na njihovu sposobnost rješavanja problema, apstraktno mišljenje, kritičko razmišljanje i razumijevanje složenih koncepata. Ovo može uticati na njihov akademski napredak i sposobnost učenja novih vještina. Osim intelektualnih sposobnosti, adaptivno funkcionisanje je ključni aspekt intelektualnih smetnji. Ovaj pojam se odnosi na sposobnost osobe da se prilagodi svakodnevnim zahtjevima i zahtjevima okoline. Adaptivno funkcionisanje obuhvata niz vještina koje su potrebne za samostalan život i efikasno funkcionisanje u svakodnevnim situacijama. To uključuje: Komunikaciju: Osobe sa intelektualnim smetnjama mogu imati izazove u verbalnoj i neverbalnoj komunikaciji. Ovo može uticati na njihovu sposobnost izražavanja misli, razumijevanje instrukcija i učestvovanje u društvenim interakcijama. Socijalne interakcije: Poteškoće u razumijevanju društvenih normi, empatije i razvoju prijateljskih odnosa često su prisutne kod osoba sa intelektualnim smetnjama. Moguće je da se osećaju izolovano ili imaju teškoća u čitanju neverbalnih znakova i emocionalnih izraza drugih ljudi. Lična higijena i samopomoć: Osobe sa intelektualnim smetnjama mogu imati poteškoća u obavljanju svakodnevnih aktivnosti kao što su oblačenje, kupanje, pravilna ishrana i upravljanje ličnom higijenom. Organizacija i planiranje: Problemi u organizaciji vremena, planiranju aktivnosti i donošenju odluka mogu biti prisutni. Osobe sa intelektualnim smetnjama mogu imati teškoća u razumijevanju dugoročnih posljedica svojih akcija. Definicija

intelektualnih poteškoća prema DSM-5, pruža sistematičan okvir za razumijevanje ovih poteškoća (Dijagnostički i statistički priručnik za mentalne poremećaje, peto izdanje, 2013). DSM-5 se koristi širom svijeta kao referentni priručnik za klasifikaciju i dijagnozu različitih mentalnih poremećaja.

U dijelu rada, pod nazivom *Istraživački dio*, kandidatkinja Nikčević, razvija metodološki koncept rada kroz cjelishodno projektovani cilj i zadatke, a potom i logično, detaljno operacionalizovane hipoteze. U cjelini posmatrano predmet istraživanja predstavljaju iskustveni stavovi učitelja prema organizaciji rada s djecom koja imaju intelektualne smetnje u prvom ciklusu osnovne škole. Na osnovu obrađenog problema, definisanog predmeta, postavljenog cilja i zadatka ovog istraživanja kandidatkinja Nikčević je izdvojila glavnu hipotezu koja glasi: Pretpostavlja se da učitelji posvećuju veću pažnju u organizaciji rada s djecom sa intelektualnim smetnjama u prvom ciklusu osnovne škole u odnosu na posvećenu pažnju djeci bez smetnji i teškoća u razvoju.

Kandidatkinja Katarina Nikčević u svom master radu navodi da dobijeni rezultati pokazuju da su sve hipoteze deskriptivnom analizom podataka i putem različitih grafičkih dijagrama dokazane i potvrđene kao tačne. Takođe navodi da istraživanje potvrđuje glavnu hipotezu o većoj pažnji učitelja u organizaciji rada s djecom sa intelektualnim smetnjama u prvom ciklusu osnovne škole u odnosu na djecu bez smetnji. Inkluzivno obrazovanje zahtijeva sistemsku promjenu, fleksibilne nastavne planove i programe, i prilagođeno ocjenjivanje kako bi se obezbijedilo da svi učenici, uključujući one sa intelektualnim smetnjama, ostvaruju svoje potencijale u obrazovnom sistemu.

Istraživanjem je utvrđeno da većina nastavnika u prvom ciklusu osnovne škole organizuju rad s djecom sa intelektualnim smetnjama i realizuju individualno po IROP-u, kako u ovladavanju računskim operacijama, tako i u vještini čitanja. Ovaj rad ukazuje na važnost kontinuirane podrške inkluzivnom obrazovanju kako bi se osiguralo pravo na obrazovanje za sve učenike, bez obzira na njihove individualne karakteristike i potrebe. Nastavnici u inkluzivnom obrazovanju moraju stalno raditi na razvoju svojih pedagoških i emocionalnih kompetencija kako bi se bolje nosili s različitim izazovima koje inkluzivna nastava može donijeti. To uključuje razumijevanje različitih dijagnostičkih kategorija, prilagođavanje nastave, podršku individualnim potrebama učenika i promociju

inkluzivnih vrijednosti u školskoj zajednici, usavršavanje tehnika za rad s učenicima sa posebnim potrebama i strategija za upravljanje različitim situacijama u učionici.

ZAVRŠNA OCJENA RADA

Imajući u vidu navedenu argumentaciju koja svjedoči o kvalitetu, relevantnosti, svrsishodnosti, inovativnosti master rada kandidatkinje Katarina Nikčević, na temu koja je izuzetno aktuelna i značajna, Komisija je pozitivno ocijenila rad, te predlaže Vijeću Filozofskog fakulteta da usvoji Izvještaj i odobri javnu odbranu master teze, pod nazivom ***Organizacija rada sa djecom sa intelektualnim smetnjama u prvom ciklusu osnovne škole.***

KOMISIJA

Prof.dr Tatjana Novović, predsjednik

Prof.dr Nada Šakotić, mentor

Prof.dr Veselin Mićanović, član

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOZOFSKI FAKULTET
NIKŠIĆ

PRIMLJENO	11. 12. 2023.		
ORG. JED.	BROJ	PRILOG	VRIJEDNOST
01	43911		

PREDLOG ODLUKE – Tačka 2/3

UNIVERZITET CRNE GORE

Filozofski fakultet

Broj:

Nikšić,

Na osnovu člana 22 stav 2 Pravila studiranja na master studijama Vijeće Filozofskog fakulteta je na sjednici 12. 12. 2023. godine donijelo

O D L U K U

I

Usvaja se Izvještaj Komisije za ocjenu master rada **Organizacija rada sa djecom sa intelektualnim smetnjama u prvom ciklusu osnovne škole** Katarine Nikčević, studentkinje integrisanih akademskih studija Studijskog programa za obrazovanje učitelja na Filozofskom fakultetu.

II

Komisija iz stava I ove Odluke će u skladu sa Pravilima studiranja na master studijama organizovati odbranu predmetnog master rada.

DEKANKA

Dostaviti:

- Članovima komisije
- Uz Zapisnik sa Vijeća Fakulteta

Prof. dr Tatjana Novović